

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebast. Izquierdo Alcarazensis Soc. Iesv, svpremis
Inquisitionis Senatvs Censoris, Et Olim Complvti SS.
Theologiæ Professoris. Pharvs Scientiarvm**

Izquierdo, Sebastián

Lugduni, 1659

Quæst. 1. Quid sit identitas, & quotuplex.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95620)

Disp. XIII. De identit. & dist. rerum. Quæst. I. 307

potest competere. Deus enim non solum potest, sed etiam tenetur cuiusmodi figmenta concipere, siue apprehendere ad plures veritates capiendas, & iudicandas, quæ sine illis apprehensis iudicare non posset. Hoc autem ipso, quod illa concipit, longè antequàm concipiatur ab omni creatura, illa utique se solo facere dicendus est. Quæ omnia ex dictis in superioribus satis sunt nota.

90 Secundo obiicitur. Effectio entis rationis est fictio quædam: sed Deo tribuere fictionem absolum est. Ergo non est dicendus Deus entia rationis facere. Respondeo, nullum esse inconueniens, si asseramus, Deum fingere entia rationis, quatenus verbum *fingo* significat idem, quod *formo*: quatenus verò significat idem, quod *mentior*, aut *fallor*, nequitiam est Deo tribuendum. Impossibile quippe est, Deum esse mendacem, aut falli. Quamquam enim nos ob nostram imperfectionem multa figmenta attingamus per iudicium falsum, multa etiam falso proferamus, atque ita fallamur, & mentiamur, fingamurque in hoc sensu; Deus tamen nullum figmentum tangere potest iudiciuè; sed tantum per simplicem apprehensionem incapacem veritatis, & falsitatis, ab omni proinde fictione huius generis prorsus immunem.

DISPUTATIO XIII.

De identitate, & distinctione entium, seu rerum, atque adeò obiectorum intellectus humani.

IN hac disputatione primùm de identitate, & distinctione rerum in vniuersum agam; deinde de identitate, & distinctione obiectorum humanæ intellectus, quæ talium. Et quoniam non solum entia realiter inter se distincta; sed etiam formalitates cuiusvis entis siue creati siue increati obiecta sunt intellectus humanæ, de vtrorumque identitate, & distinctione agendum impræsentiarum est. Dicuntur autem formalitates eiusdem entis, quæ veluti partes sunt eius ratione, seu conceptione nostrâ: Cuiusmodi sunt in homine prædicata substantiæ, viuentis, sensibilis, rationalis; admiratiui, risibilis, &c. Et in Deo prædicata increati, æterni, immensi, boni; sapientis, omnipotentis, iusti, &c. attributa Dei dici solent.

QVÆSTIO I.

Quid sit identitas, & quæplex?

2 **D**Vplex imprimis identitas est distinguenda, formalis vna; fundamentalis alia. Identitas formalis nihilo differt ab actu essendi substantiuo significato per verbum *esse* substantiuè vsurpatum, vti vsurpatur cum dicimus: *Petrus est rationalis*, aut *Petrus est Petrus*, iuxta dicta *disput. 9. quæst. 1.* perinde quippe est asserere: *Petrus est rationalis*, aut *Petrus est Petrus*, atque asserere: *Petrus est idem cum rationali*, aut *Petrus est idem cum Petro seu cum se ipso*. Fundamentalis autem identitas ipsa est essentia cuiusque rei, cuiusque ve obiecti con-

ceptus, accepto hoc nomine *essentia*, vt iam communiter accipitur, pro eo quod vnumquodque est in se; non verò pro dicto actu essendi substantiuo à formali identitate indistincto, quem ex sua primâ etymologiâ significabat; vt pluribus explicatum est *supra dicta disput. 9. quæst. 1. & 2.* Appello autem essentiam identitatem fundamentalem: quia quodlibet hoc ipso, quod habet essentiam, est id, quod est; atque ita fundamentum præbet, vt intellectus noster illud aut sub eodem, aut diuersis conceptibus apprehensum, ad ipsummet comparet, siue de ipso met prædictet per actum essendi substantiuum, in quo consistit formalis identitas.

Solet autem identitas frequenter per negationem distinctionis significari, eo quod non possunt non esse identificata ea, quæ sunt non distincta, seu indistincta: quia tamen distinctio duplex excogitari potest, iuxta postea dicenda; alia positua consistens in actu positiuo, quo dicitur vnumquodque distingui ab alio: alia negatiua consistens in negatione identitatis, quâ dicitur vnumquodque non esse aliud. Idcirco indistinctio, per quam significatur identitas, bifariam venit vsurpanda. Primò: pro negatione distinctionis posituæ; secundò: pro negatione distinctionis negatiuæ. Ex quibus duabus indistinctionibus, secunda ipsissima est formalis identitas, quam *num. 2.* expoluimus. Explicata tamen, conceptaque à nobis per modum negationis sui contradictori, vt lux per negationem tenebrarum, & visus per negationem cæcitatis, & quouis extremum contradictionis positiuum per negationem negatiui explicari, & concipi potest, sæpeque solet; eo quod quodlibet eorum apud nos formalis exclusio, & siue remotio, siue negatio alterius est, iuxta dicta *disput. 4. num. 69. & 80.* Prima verò dictarum duarum indistinctionum non formaliter, sed illatiue duntaxat, atque adeò improprie appellanda venit identitas, quatenus, quæ non sunt distincta posituè consequenter nequeunt esse identificata; sicut, quæ non sunt dissimilia posituè, consequenter nequeunt non esse similia; & quæ non sunt posituè inæqualia, consequenter nequeunt non esse æqualia, iuxta dicenda latius, *quæst. 2.* Vnde patet solam indistinctionem oppositam distinctioni negatiuæ venire identitatem dicendam, proprie loquendo; si tamen distinctio aliqua negatiua, quæ proprie sit talis sit astruenda. De quo *quæst. 2.*

4 Ex quibus colligitur primò: identitatem formalem bifariam posse, solereque concipi à nobis; posituè videlicet, vt actus essendi substantiuus, qui identitas dicitur; & negatiuè, vt negatio sui contradictori, quæ indistinctio appellatur. Vtroque autem modo concepta eadem obiectiua formalitas censenda est, iuxta doctrinam vniuersalem tradendam *infra quæst. 9.* Vnde constabit, quomodo eadem obiectiua formalitas diuersis modis etiam obiectiuis concipi possit.

5 Secundo colligitur: identitatem formalem vtrouis dicto modo sumptam relationem quamdam esse ex conceptu suo: quia vtrouis dicto modo sumpta actus quidam est ex conceptu suo aut positiuus, aut negatiuus; omnis autem actus, ex suo concepta relatio quædam est, siue respectus subiecti ad terminum iuxta doctrinam supra statutam *disput. 8. quæst. 2.* Vnde infero, non bene Soar. *disputat. 7. Metaph. sect. 3.* diuissile identitatem in relatiuam, & negatiuam, quasi indistinctio, quam ipse appellat identitatem negatiuam, conceptus relatiuus non sit. Melius profectò diuissile in positiuam, & negati-

Cc 4 lūm

tiāam; ita tamen, vt per hæc membra diuisionis non tam diuerſæ identitates, quam diuerſi modi ſignificandi, & concipiendi eandem intelligerentur, iuxta dicta.

9. Tertiò colligitur: identitatem formalem non ſolum eſſe reſpectiuam, quando verſatur inter extrema diuerſa, quo caſu actus quidam eſt rectus; ſed etiam quando eſt identitas, quā vnicus ſimplex conceptus idem eſt ſibi, quo caſu actus quidam eſt circularis ſi iuxta *diuiſ. 2.* actuum traditam *diſput. 8. quaſt. 2.* Quia cum in vtroque caſu ſit actus, non poteſt non eſſe reſpectiua ad ſubiectum, & terminum. Ex quo patet, Scot. non bene illam appellāſſe relatiuam in primo caſu, in ſecundo verò abſolutam, vt referunt Heruæus *quodl. 4. quaſt. 2.* Sone. 10. *Met. quaſt. 5.* & Iauel. *quaſt. 7.* Minus tamen bene docuit, vt iidem teſtantur, eiufmodi duas identitates re ipſa eſſe diſtinctas, fundates haud dubiè in illā ſuā doctrinā de diſtinctione formali ex naturā rei quam putat inter formalitates realiter identificatas à parte rei rei interuenire. De quo tractandum latè *infra quaſt. 5.*

7. Vtrum autem relatio, quam ſecum fert formalis identitas, ſit realis, vel rationis, ſuam quaſtionem habet. S. Th. *part. 1. quaſt. 28. artic. 2. ad 2. ait Quod relatio, que importatur per hoc nomen idem eſt relatio rationis tantum.* Conſentit Soar. *ſec. illa 3. citata num. 2.* docens, identitatem formalem tantum dicere relationem rationis. *Que ſententia, inquit, certa eſt, & communis;* eamque probat: quia eiufdem ad ſe ipſum non poteſt eſſe relatio realis. Sed non bene; nam, vt notauimus *diſput. 8. quaſt. 3. diuiſ. 2. cit.* nihil vetat eſſe relationem realem eiufdem ad ſe ipſum. Ego ex vniuerſali doctrinā datā *diſput. 2. quaſt. 3. conſect. 7.* & rursus *diſput. 12. dico,* relationem, quam ex proprio actus conceptu importat identitas formalis, rationis quidem eſſe vniuerſe, non tamen fictā; ſed ſuppoſitiuam, conuenientem ſcilicet identitati à phantasmate ſubſtituto proprio reſpectuum, ſeu relationum, per quod illa concipitur. Identitas verò ipſa formalitas realis erit, quando identitas fundamentalis, cui nititur, fuerit eiufmodi; quando verò hæc rationis dumtaxat, aut etiam ficta fuerit, iuxta diuisionem tradendam poſtmodum, eandem fortunam identitas formalis ſubibit, vt ſatis ex ſe notum eſt.

8. Iam verò identitas ſumpta vniuerſe duplex imprimis eſt: alia realis, & alia rationis. Realis, quæ in rebus ipſis reperitur independentè à conceptione noſtri intellectus. Rationis, quæ per rationem noſtram, ſiue per actum noſtri intellectus rebus tribuitur. Hæc autem rursus eſt duplex: alia ſuppoſitiua; quam habent res in mente noſtrā, quando cum in ſe ſine plures, ſub vno phantasmate ſenſibili adunatæ vnum nobis apparent, prout fuſius explicatum eſt *ſuprà diſput. 2. quaſt. 3.* & rursus *diſput. 12.* In idem quippe recidit apparere nobis res plures vnum, & apparere idem, identitate videlicet fundamentalis; quā rursus prouenit, vt etiam identitate formali identificatæ prout ſunt in mente noſtrā obiectiue concipi poſſint. Identitas autem rationis ficta ea eſt, quam noſter intellectus appingit rebus realiter diſtinctis, dum illas concipit identificatas realiter, quales non ſunt re verā, idque ſiue fundamentalis, ſiue formali identitate. Vide dicta *locis citatis* de diſcrimine entis rationis ſuppoſitiui, & ficti.

9. Eorum autem, quæ ſunt idem realiter Ariſt. *lib. 5. Met. cap. 9.* quedam dixit eſſe idem ſecundum accidens, vt quando vnum de altero prædicatur ſub con-

creto adiectiuo. Quocirca illa per ſe erunt idem, quæ ſubſtantiue ſumpta inuicem prædicantur medio actu eſſendi ſubſtantiuo, iuxta diuisionem entis, eſſentiaque per ſe, & per accidens, quam explicuimus *diſp. 9. quaſt. 2.*

Mitto aliam identitatem, quam Scotus inter abſolute realem, & rationis mediam excogitauit, opoſitam diſtinctioni formali ex natura rei, quam ipſe etiam inuexit. Vtramque enim eſſe impoſſibilem *infra quaſt. 5.* oftendendum eſt. Cæterum, quia *quaſt. 6.* diſtinctio quædam realis æquiualens tantum, ſeu virtualis inter aliquas Dei formalitates eſt adſtruenda, identitas talis diſtinctioni oppoſita venit itidem adſtruenda in præſenti, quæ ſcilicet extrema realiter formaliter identificata inſuper ſunt identificata realiter virtualiter, quatenus realiter virtualiter diſtincta non ſunt.

QVÆSTIO II.

Quid ſit diſtinctio, & Quotuplex?

CONueniunt omnes, ea eſſe inter ſe diſtincta, 11
quorum vnum non eſt aliud, neque eſt conuerſo. Ita Soar. *diſputatione 7. Metaph. ſect. 1. Petr. Hurt. diſputatione 6. Meta. ſect. 1. Arriag. diſputatione 1. Metaph. Ouid. controu. 4. Metaph. punct. 1.* & reliqui; ſed difficultas eſt in quo conſiſtat formaliter diſtinctio. Certum eſt apud omnes, eam non eſſe aliquid reale poſitiuum rebus diſtinctis ſuperadditum. Si namque Petrus per aliquid poſitiuum ſuperadditum ſibi diſtingueretur: à Paulo; eodem iure, & diſtingueretur ab eo poſitiuo alio poſitiuo opus eſſet; dareturque infinita progreſſio entitatum poſitiuarum, quod eſt abſurdum à quantum tandem integrā collectione non poſſet non Petrus diſtingui ſine alio ſuperaddito poſitiuo. Quo tota illa ſuperflueret. Hoc poſito Petr. Hurt. ſuprà putat diſtinctionem nihil eſſe aliud adhuc formaliter ab extremis, quæ diſtingui dicuntur: tamen non poſſit illa explicari à nobis niſi per negationem identitatis, quæ hoc dicitur non eſſe illud. Conſentit Arriag. *ſuprà* & idem ex profeſſo docet Ouid. *ſuprà num. 3.* atque etiam *controu. 3. Metaph. punct. 1.* S. Th. verò *1. part. quaſt. 11. artic. 2. & quaſt. 9. de Potent. art. 7. & in 1. diſt. 5. quaſt. 1. art. 1. & diſt. 24. q. 1. art. 1. ſepeque alibi.* Soar. *ſuprà* & alij docent diſtinctionem ſumptam formaliter in negatione identitatis extremorum diſtinctionum conſiſtere.

Ego duplicem imprimis diſtinctionē diſtinguendam cenſeo (vt dixi de identitate) fundamentalem ſcilicet, & formalem. Fundamentalis nihil eſt aliud ab ipſis extremis diſtinctis ab ipſiſve eorum eſſentiis, quemadmodum ſimilitudo, diſſimilitudo, æqualitas, aut inæqualitas fundamentalis nihil eſt aliud ab ipſis extremis ſimilibus, diſſimilibus, æqualibus, aut inæqualibus; iuxta doctrinam vniuerſalem tradendam *diſput. 14.* Diſtinctio autem formalis, quæ in eo conceptu obiectiuo ponenda eſt, quem nos de diſtinctione formamus, iuxta dicenda ibidem, rursus eſt duplex alia poſitiua, alia negatiua. Poſitiua eſt actus ille obiectiuus, quo vnumquodque extremorum dicitur ab altero diſtingui, denominaturve diſtinctum ab altero, ſicuti ſimilitudo, diſſimilitudo, æqualitas, aut inæqualitas formalis, & poſitiua, actus ille obiectiuus eſt, quo vnumquodque extremorum alteri dicitur aſſimilari, diſſimilari, adæquari, aut inadæquari, denominaturve alteri ſimile, diſſimile, æquale, aut inæquale. Diſtinctio autem